

[Indenrigs- og boligministeren.]

1950 ialt 59 mandater; hvis forslaget havde været gældende i 1950, ville socialdemokratiet have fået 70 mandater, altså 11 mandater mere. For det radikale venstre ville repræsentationen være forøget fra 12 til 14 mandater, en fremgang på 2. Det konservative folkeparti ville have opnået 31 mandater mod 27, en fremgang på 4, venstre 38 mod 32, en fremgang på 6, retsforbundet 14 mod 12, en fremgang på 2 og kommunisterne 8 mod 7, en fremgang på eet mandat. Endvidere kan jeg nævne, at medens retsforbundet i 1950 ikke opnåede noget kredsmandat, men fik alle sine mandater som tillægsmandater, ville partiet efter forslaget her have fået 7 kredsmandater.

Jeg har nævnt disse eksempler for at illustrere, at det nye valglovsforslag tilsigter at lette adgangen til at opnå kredsmandater.

Endelig vil jeg anføre, at intet parti ville have opnået flere mandater, end dets stemmetal for landet som helhed berettiger til; der havde altså ikke været brug for nogen overrepræsentationsregel, og det samme gælder i og for sig, hvis man lægger tallene fra folketingsvalgene i 1947 og 1945 til grund.

Bortset fra reglerne om valgenes opgørelse indeholder lovforslaget kun få ændringer i forhold til det bestående.

Betingelserne for valget foreslås i overensstemmelse med grundlovsforslaget ændret således, at konkurs ikke længere skal bevirke tab af valget, og det samme er tilfældet med hensyn til straf, idet man har undladt at optage en bestemmelse om, at straf kan få valgretsfortabende virkning. Herved er lovforslaget i overensstemmelse med den for et par år siden gennemførte ændring i den kommunale valglov. Derimod fastholder forslaget kravet om, at personer, der indvælges i det kommende folketing, ikke må være straffet for en handling, der gør dem uværdige til at være medlemmer af forsamlingen.

I forslagens kapitel II er der udover nogle redaktionelle ændringer i § 9 indsat en bestemmelse om, at personer, som ved en fejl fra kommunernes side ikke er optaget på valglisten, fremtidig skal kunne optages i årets løb.

Bestemmelsen om valgbestyrelsernes funktioner er urørt, og det samme gælder stort set bestemmelserne om valgenes prak-

tiske gennemførelse i §§ 28—30. Det foreslås for at forenkle selve valgapparatet, at de særlige stemmelister kan udelades i kommuner, der udsender valgkort. Dette forslag betyder, at antallet af tilfornordnede vælgere vil kunne nedsættes. Endvidere er — for at fremskynde handlingen — den nugældende lovs regler om valghandlingens forelæggelse til et afslutningsstemmested slettet.

Ved lovforslagets §§ 55—65 gives der udvidet adgang til at afgive stemme pr. brev, så at enhver, der på valgdagen opholder sig udenfor sin hjemstedskommune, altså også vælgere, der er på ferie, kan komme til at stemme inden den ordinære valgdag. For at skabe den fornødne sikring af valghemmeligheden foreslås det, at stemmeafgivning som hovedregel kun kan finde sted på offentlige kontorer; for så vidt stemmeafgivningen foregår her i landet, skal der stemmes på folke-registerkontorerne, medens stemmeafgivning iøvrigt kan ske på et dansk konsulat i udlandet. For søfolk og fyrpersonale må man dog fravige hovedreglen, og disse vælgere kan — som hidtil — afgive stemme på vedkommende skib eller fyr. Det er tillige, særlig af hensyn til stemmeafgivningen ved den danske brigade i Tyskland, foreslået at tillægge indenrigsministeren en beføjelse til at bemyndige enkelte personer til at fungere som stemmemodtagere.

Der stilles derimod ikke forslag om at give syge vælgere adgang til at stemme. Muligheden herfor er blevet undersøgt meget nøje i det udvalg, der behandlede lovforslaget i det andet høje ting, og selvom der fra alle sider har været den allerstørste interesse for at løse dette spørgsmål, har det dog ikke været muligt at finde frem til en løsning, der på tilfredsstillende måde sikrer valghemmeligheden, specielt hos vælgere, der ligger syge i hjemmet.

I lovforslagets kapitel VII er der optaget nogle bestemmelser om afholdelse af folkeafstemninger, men da disse i det væsentlige refererer sig til grundlovsforslagets bestemmelser eller til de almindelige bestemmelser om afholdelse af folketingsvalg, skal jeg ikke komme nærmere ind herpå.

Endelig er der i forslagens sidste paragrafer optaget en række almindelige bestemmelser, som i det væsentlige er hentet fra den gældende valglov. Der er dog i § 82 indsat en ny regel om, at staten skal bære en del af kommunernes udgifter i forbindelse med rigsdagsvalg.